

snad už bude všem jasné, že stále opakování faktorových analýz kulturních aktivit už nepřinese nic nového, pokud "kulturní kapitál" neučiníme součástí širších modelů, a to buď jako nezávisle, nebo jako závisle proměnnou. Pouze s rozpaky lze přijmout námitky, že "life-style" je k takzvaným "tvrdým" stratifikačním dimenzím (sociálně ekonomický status, příjem) ve volnějším vztahu než se předpokládalo, pokud jsou založeny na analýzách hledajících determinaci sklonu ke konzumaci hamburgerů (T. Toivonen "Consumption makes classes? On the changing pattern of determination of consumption") nebo pěstování horské cyklistiky (Odd Gasdal: "Class, Income, Education and Leisure in Norway"). Zdá se, že této větvi stratifikačního výzkumu rozhodně nechybí statistická erudice, ale zato postrádá konzistentní výkladová schémata s dobrým teoretickým základem, někdy i zdravý rozum. Dovolím si v této souvislosti jedovatou otázku: budou-li američtí "yuppies" vykazovat stejnou tendenci ke konzumaci hamburgerů jako "modré límečky" (o čemž nelze pochybovat), může sociolog vybavený zdravým rozumem učinit jakýkoli závěr o

podobnosti či rozdílnosti životních stylů těchto dvou přímo protikladných skupin?

Zasedání v Trentu mělo i další sekce (Sociální nerovnosti v současné Itálii, Imigrace, etnicita a stratifikace). Preferoval jsem však dát více prostoru těm sekcím a příspěvkům, které nás bezprostředně oslovují. Pokud jde o pravidelné zasedání exekutivy výboru, pro nás je důležitý jeden ze závěrů: RC28 má slušnou finanční rezervu, která může být použita pro omlazení komitétu. Proto od příště dostanou finanční podporu pouze mladí sociologové, a to jak z Východu tak ze Západu (z bohatšího Západu ovšem pouze studenti nebo aspiranti), a to na základě předem zasláního příspěvku. Zájemci se mohou obrátit přímo na autora této informace nebo na jiného člena exekutivy RC28. Příští zasedání (srpen 1992) se ale koná v Salt Lake City, takže není třeba spěchat, tak velkou finanční rezervu RC28 zase nemá.

Všechny příspěvky citované v této informaci (pokud nebyly distribuovány pouze tabulky a grafy) jsou k dispozici a v omezeném množství lze vážným zájemcům zaslat na požádání kopii.

Petr Matějů

Konference "Regulace sociálních procesů v reformě a automatizace RSPR/AUT 91"

Tato v pořadí třináctá teoreticko-praktická konference se konala ve dnech 29. - 31. října 1991 v Brně. Zprávy o konferencích jsou zveřejňovány v *Sociologickém časopisu* každoročně, počínaje č. 6/1986.

Program tradiční mezioborové konference byl orientován do následujících problémových okruhů:

1. Teorie a praxe řešení současných sociálních problémů;
2. Sociální problémy přeměn vlastnictví, konverze výroby a nové samosprávy;
3. Technické prostředky v sociální a personální práci.

Diskuse k prvnímu tematickému okruhu byla uváděna referáty "Ekonomická reforma,

sociální aspekty a mezinárodní souvislosti", který připravil I. Tomeš (soukromý poradce Praha 9). "Aktuální otázky sociální politiky" bylo téma referátu P. Víška (FMPSV Praha), J. Motl (Generální rada ČSKOS, Praha) hovořil o "Sociálních problémech reformy z hlediska odborů". "Nové pojetí efektivity sociální politiky" přednesl E. Mleziva (VÚD Praha), s "Principy sociální politiky v SRN" seznámil Z. Dráb (ČSVTS Praha).

Druhý tematický okruh byl uváděn referáty "O zkušenostech s privatizačními projekty podniků" J. Vodičky (MSNMP Praha) a pracovníka Střediska výzkumu podnikání a řízení Polské akademie věd v Bytomi R. Kryše "Aktuální problémy privatizace polského hospodářství". Dále vystoupili S. Konečný (MPSV SR) na téma "Sociální politika podniku", V. Čech (VŠSE Plzeň) "Nový pohled na sociální funkce podniku" a příspěvek na téma "Sociální

dimenze strategického řízení podniku" připravil M. Filka (VŠCHT Pardubice). Referát "K sociologickým výzkumům participace" připravil J. Vlášil (SoÚ ČSAV Praha). Zajímavý diskusní příspěvek "Sociální problémy přeměn vlastnictví" přednesla A. Mockovčíaková (soukromý poradce Praha 6).

Ke třetímu tematickému okruhu byla diskuse uváděna referáty J. Vrobela, pracovníka IBM EE Ostrava, "Příspěvek IBM k automatizaci v ČSFR" a J. Vrány (OÚSZ Pardubice) "Využívání výpočetní techniky na Okresní správě sociálního zabezpečení". O programovém produktu "Personální a sociální řízení" hovořil J. Gruber (KS s. p. Brno). S uživatelským programem "Normografie" seznámil přítomné jeho autor V. Hrněk (poradce z Havířova.)

V průběhu konference bylo předneseno několik příspěvků, které sice poněkud přesahovaly vytyčený rámec konference, vzbudily však zaslouženou pozornost. Jedná se o příspěvky "Jazyk, informace, politika" M. Vítka (VŠCHT Pardubice), "Systém celoživotního vzdělávání v ČSFR jako šance a historická nutnost" K. Valíše (VÚROM Ostrava, pracoviště Brno). Dále "K formování soudobých východisek sociálních projektů" referoval V. Pernica (ČSVTS Praha) a o "Řízení v chaotické době" hovořil V. Walló (MV ČR Praha).

Konference se vyznačovala vysokou aktivitou účastníků. V diskusích převažovaly přístupy, problémy a pohledy sociologů z podniků a problémy nově se formujících úřadů práce a sociálních úřadů. Konference se zúčastnilo celkem 77 zájemců, z toho 17 (22 %) s předem přihlášenými referáty v programu. Z účastníků konference bylo 25 (32,5 %) z podnikové sféry, z nich řada soukromých podnikatelů, většinou poraden-ských organizací (asi 9 %). Z vysokých škol bylo 5 (6,5 %) účastníků, z výzkumných ústavů 11 (14,3 %). Z centrálních úřadů 8 (10,4 %), z nově vznikajících úřadů práce a sociálních úřadů celkem 22 (28,6 %) účastníků. Z jiných organizací, např. banky, odbory, vojsko apod. bylo (7,8 %) účastníků. V diskusi na konferenci se projevilo, že probíhající hluboké přeměny společnosti

postrádají teoretickou reflexi, která by mohla dát praxi spolehlivější vodítka. Převládá empirie, někdy až diletantská jednostrannost, což je živnou půdou pro ideologizaci praktického řešení sociálních otázek. Jednostranná řešení různého typu, finální, ekonomická, politická, technicko-organizační, transformačních aktů opomíjejí komplexní, sociální i lidské dimenze problémů. Nekomplexní řešení, postrádající kvalifikované řešení sociálních i dalších lidských otázek, nevyvolává potřebu využívat odpovídajících specialistů. Sociologové, psychologové, sociální psychologové i další specialisté se ocitají v neřešitelné situaci. Ztrácejí finanční zdroje, jsou jako první vyřazováni z reorganizovaných hospodářských organizací. Nekomplexnost se prohlubuje nutností, aby se společenskovední specialisté uplatňovali jako jednotlivci, samostatně. V řídicích orgánech je zatím málo snahy využívat např. sociologických poznatků.

Z jednání konference byly vypracovány závěry, které upozorňují na nejzávažnější problémy a nastiňují úkoly jak pro společenskovední pracoviště, tak i pro řídicí praxi. Mimo jiné se především doporučuje:

Orientovat společenskovední výzkum, v tom hlavně sociologický, na problémy dopadů otevření jednotného evropského trhu;

Pokusit se teoreticky rozpracovat základní pojmy jako: sociální suverenita, sociální pomoc, sociální péče, hranice sociální potřeby, sociologické a psychologické dimenze životního minima a další.

Ministerstvům práce a sociálních věcí je, mimo jiné, doporučováno:

Urychleně formovat "marketing" trhu práce, jako jeden z hlavních nástrojů služeb zaměstnanosti, což je páteří činnosti úřadů práce.

Při řešení složitých problémů týkajících se života lidí a jejich práce využívat metody scénářů, zachycujících komplexně východiska a předpoklady, jakož i postupy řešení problému. Scénáře využívat také na úrovních okresů a obcí i podniků. K jejich vypracování povinně přibírat sociology, psychology i další specialisty.

Podporovat výzkum významu práce a vlastnictví pro naši populaci. V euforii

přeměn vlastnictví se zapomíná, že naprostá většina národa bude nadále vlastnit pouze svou pracovní sílu.

V otázkách automatizace se konstatuje a doporučuje:

V zavádění techniky PC do práce sociálních úřadů a úřadů práce je pocíťována malá koncepčnost, úřadovny jsou vybavovány technikou od různých výrobců a je používán rozdílný, namnoze nekompatibilní software.

Doporučuje se vždy uvažovat o vytvoření alespoň lokální sítě PC s centrálním, technicky i softwarově zabezpečeným ukládáním dat s výhledovou možností využívat elektronickou poštu.

Účastníci konference v diskusích pojmenovali řadu současných problémů

spojených s tématem konference a vyžadujících adekvátní sociologické teoretické reflexe společenského pohybu. Přetrvává malé využívání výsledků sociologických a psychologických výzkumů v řídicí a rozhodovací praxi. Finanční restrikce postihují často právě společenskovední specialisty. Závěry a doporučení konference jsou v podstatě návrhy na zlepšení současného stavu. Ukazují na prostor, v němž mohou sociologové, psychologové a další specialisté poskytnout užitečné poznatky a v němž jsou vlastně nezastupitelní. Hlavní referáty konference byly publikovány ve sborníku s názvem konference, který vydal Dům techniky Praha v roce 1991.

Vladimír Pernica